

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: f

Oslissa olevan pääkons. viaston raportti n:o 1.

Pääkonsuli Hellström

16/4 1941.

SUOMEN PÄÄKONSULIN VIRASTO

Oslossa, 17 p:nä huhtikuuta 1941.

N:o 406/83

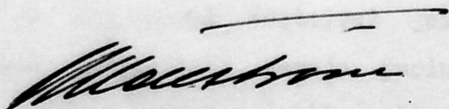
2/80 Gal. S. 41.
27/4-41

Ulkoasiainministeriölle, 53 Ca f

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheistaa pääkonsuli H. Hellströmin allekirjoittamat raportit:

- N:o 1 , Norja tänään, I. Norjan nykyisen tilanteen tausta
" 2 , " " II. Nasjonal Samling;
" 3 , " " III. Opposition Norjassa ja
" 4 , " " IV. Norja ja muut Pohjoismaat.

Pääkonsuli:

OSLO pääkonsulinvirasto
SSA OLEVA LAHETYSTO.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1

Oslo ssa 16 p:nä huhti kuuta 1941.

2/80 Gal. 3. 41.

27/4-41

Asia: Norja tänään.

I. Norjan nykyisen tilanteen tausta.

53 C2 f

Huhtikuun 9 päivä 1940 yllätti Norjan kansan täydellisesti valmistautumattomana puolustamaan itsenäisyyttään. 1890-luvulla oli yksimielisesti harrastettu maan puolustusta. Tämä tapahtui eritoten tarkoituksella otollisen hetken tultua ajaa läpi unionin purkamisen. Unionin purkaututtua astuivat kuitenkin vanhat sisäpoliittiset vastakohdat etualalle ja saavutetun itsenäisyyden varmentaminen unohtui. Oltiin ilmeisesti valmiit jättämään Englannin huoleksi hoitaa Norjan puolustuksen tarpeen vaatiessa. Puolueriidat yltyivät, pasifismi ja kommunismi voittivat jalansijaa kaikissa kansanluokissa ja usein säästettiin varoja puolustusmenearviota leikkaamalla. Porvarilliset puolueet, joilla oli enemmistö Stortinginissä, eivät voineet sopia kokoomushallituksesta ja vasemmisto sai tilaisuuden muodostaa vähemmistöhallituksia. Täten Nygaardsvold 1935 muodosti nykyään Loftooseen paenneen hallituksen joka vielä innokkaammin kuin edelliset laiminlöi puolustuslaitosta. Puolustusministeri Monsen kantoi napinreijässään katkaistun kiväärin kuvaa tunnuksena siitä, että hän oli luotettava pasifisti ja hän julisti julkisesti puolueensa olevan yksimielisen siitä, että Norjan armeijaa oli heikennettävä niin, ettei sitä voitaisi käyttää työväenluokkaa vastaan. Tämä tarkoitus voitettiinkin täydellisesti. Väitetään, että Norjassa sodan alkaessa 1939 ei ol-

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

lut ainoatakaan rykmentin tai pataljoonan komentajaa, joka olisi ollut tilaisuudessa näkemään joukko-osastonsa kokonaisuudessaan.

Hallitus, joka kuitenkin ilmeisesti oli vakuutettu sodan puhkeamisesta syksyllä 1939 ja kylläkin oli harkkinut suuria elintarvevarastoja maahan, ryhtyi ainoastaan mitättömiin sotilaallisiin valmistuksiin ja varakeinoihin, vaikka länsivallat talvella 1939 - 40 useaan otteeseen uhkasivat Norjan puolueettomuutta erittäin tarkoituksessa lopettaa malmin laivaamisen Narvikista.

Vaikka oli ilmeistä, että Altmark-asia oli saattanut Norjan erittäin tukalaan asemaan, hallitus ei reagoinut muuta kuin muodollisilla protesteilla. Ei voine olla epäilystä siitä, että Norjan hallitus täydellisesti luotti Englannin apuun ja mielellään olisi nähnyt, että Englanti olisi vallannut tarpeelliset tukikohdat vastoin Norjan hallituksen muodollisia protesteja.

Huhtikuun 8 p:nä ¹⁹⁴⁰ illalla osoittautui kuitenkin, että saksalaisilla oli muutaman tunnin etumatka. Hallitus ei mobilisoinut eikä miinoittanut, mutta tilasi ylimääräisen junan huhtikuun 9 p:ksi klo 7. Junassa matkusti hallitus ja, erikoisesti kutsuttuina, Englannin, Ranskan, Puolan ja Tanskan lähettiläät silloin kun vielä otaksuttiin, että Tanskakin olisi "liittolainen". Juna pysähtyi klo 7.20 Lilleströmässä syystä, että silta oli räjähdytetty. Siellä alkoi sitten hallituksen traagillinen matka pohjoiseen. Norja oli menettänyt itsenäisyytensä ja sen kansa, joka oli ollut epätietoinen tilanteen vakavuudesta, oli kuin vasaralla päähän lyöty.

M. M. M.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: f

Oslonns olevan pääkonsulinviraston raportti n:o 2.

Pääkonsuli Hellström

16/4 1941.

RAPORTTI n:o 2

Oslo ssa 16 p:nä huhti kuuta 19 41.

2/80 Sal. S. 41.

24/4-41

Asia: Norja tänään.II. Nasional Samling.

53 C2 f

Kun hallitus huhtikuun 9 p:nä 1940 poistui Oslost, yritti Qvisling, jonka puolue silloin oli luvultaan hyvin vaatimaton, panna pystyyn väliaikaisen hallituksen pelastaakseen mitä pelastettavissa oli, kuten itse on selittänyt. Itse asiassa saksalaisten esittämä teesi oli, että he olivat tulleet Norjaan ystävinä auttaakseen Norjaa ylläpitämään puolueettomuuttaan. Tarpeellisen kannatuksen puutteessa täytyi Qvislingin 15 p:nä huhtikuuta toistaiseksi poistua näyttämöltä ja samana päivänä nousi Saksan lippu suurkäräjätalon salkoon. Terbovenin ja norjalaisten poliitikkojen neuvottelujen katkettua N.S. syyskuun 25 p:nä 1940 julistettiin ainoaksi lailliseksi puolueeksi. Kansan suuri enemmistö, joka vastusti kansallissosialismia ja jyrkästi paheksui Qvislingin yritystä muodostaa hallituksen, pani kaikki voimansa liikkeelle Nasional Samlingin toiminnan tyrehdyttämiseksi. N.S:n jäsenet joutuivat yleisön paheksumisen kohteeksi ja sen merkkiä kantavia jäseniä pahoinpideltiinkin useissa tilaisuuksissa, mm kouluissa. Hirdin jäsenet ryhtyivät vastatoimenpiteisiin; heitä pahoinpidelleet saivat kärsiä tuntuvia repressalioita ja kahakat loppuivat nopeasti.

N.S. on erittäin tarmokkaasti työskennellyt toimintansa

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohejemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

lisäämisen puolesta ja jäsenmääränsä kartuttamiseksi. Monta huomattavaa henkilöä on astunut sen riveihin. N.S:n jäsenluku ei ole tunnettu, mutta on arveltu puolueessa nykyään olevan n. 40.000 jäsentä. Sivullinen saa sen käsityksen, että puolueen merkitys on verrattain ripeästi lisääntymässä. Virkapaikat täytetään N.S.-miehillä. Yhteiskunnan organisoiminen johtajaperinteen soveltamiseksi keskushallinnon, kunnallishallinnon, koulun, urheilun, taiteen ja ammattijärjestelyn piirissä jatkuu innokkaasti, vaikkakin opposition vastustus on huomattava. Keskushallinnon alalla, hallitusdepartementeissa, ei henkilökunnan vaihtaminen N.S.-miehiin ole edistynyt yhtä nopeasti kuin muualla. Uusia päteviä kandidaatteja on vaikea löytää, eikä tahdota vaarantaa hallinto-organisaation toimintaa nykyisenä kriittisenä aikana.

Kieltämätöntä on, että N.S. on voittanut jalansijaa nuorisossa sellaisissakin piireissä, joissa vanhempi polvi on mitä jyrkimpiä puolueen vastustajia.

Puolueen suhteesta saksalaisiin on kulkenut paljon huhuja. Opposition taholta on alituisesti tehty suuri numero Reichskommissarin ja Qvislingin välillä muka olevista jyrkistä vastakoheleista. Tuntuu kuitenkin siltä, että Qvislingin asema tällä hetkellä on vakaantunut ja puolue toivoo varmaan, että se päivä on nopeasti koittava, jolloin hän astuu Norjan hallituksen johtajaksi.

Kuluvan huhtikuun 8 päivänä piti Qvisling suuren puheen, jossa hän mm lausui: "Voin täydessä yhteisymmärryksessä Reichskommissarin kanssa todeta, ettei Norjaa vasta solmittavassa rauhansopimuksessa julisteta protektoraatiksi tai Suursaksan osaksi."

Ei vielä tiedetä, mitä näillä sanoilla tarkoitetaan, mutta on esitetty arvelu, että Norjan suhde Saksaan aikanaan organisoidaisiin Tanskan mallin mukaan.

M. M. M.

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C2

ASIA: f

Oslissa olevan pääkonsulinviraston raportti n:o 3

Pääkonsuli Hellström

16/4 1941.

pääkonsulinvirasto.

OSLO SSA OLEVA LALETYSTO.

Salainen.

RAPORTTI n:o 3

Oslo ssa 16 p:nä huhti kuuta 1941.

Asia: Norja tänään.

III. Opositio Norjassa.

2/80 Gal. S-41.

24/4-41

53 C2 f

Epäilemättä Norjan kansan valtava enemmistö asettui kielteiselle kannalle sekä saksalaisia vallanpitäjiä että N.S:ää vastaan ja varma on, että vastustajain luku yhäkin on sangen suuri. Opposition johtaminen ja koossapitäminen ei kuitenkaan ole mikään helppo tehtävä, sen kun tulee tapahtua salaa ja huomioottaen Norjan kansan individuaalisia ja kurinpitoa vierovia taipumuksia. Eritoten yritetään ylläpitää uskoa Englannin lopulliseen voittoon Englannin radion, salaisien lehtien ja monenlaisten usein mielikuvituksellisten huhujen kautta. Todennäköisesti on olemassa lukuisia aktivistejakin, jotka positiivisesti, ylläpitämällä radioyhteyksiä, tiedoitusten välittämällä ja sabotagella koettavat työskennellä Englannin hyväksi. Moni heistä istuu jo telkien takana ja muutamat on tuomittu kuolemanrangaistukseen.

Suuri yleisö uskoo vielä sokeasti Englannin täydelliseen voittoon ja Norjan vapauttamiseen. Mitä sellaisessa tapauksessa tapahtuisi ei toistaiseksi kiinnosta mieliä. Ilmeisesti kuvitellaan, että Norja järjestetään samalle tolalle kuin aikaisemmin ja että saadaan jatkaa, missä 9 p:nä huhtikuuta 1940 lopetettiin.

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

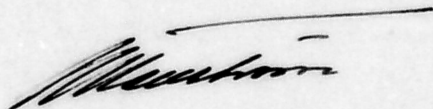
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Kaikesta huolimatta on todettava lisääntyvä lähentely saksalaisten sotilaiden ja alempien kansankerrosten, erittäin naisten välillä.

Sitävastoin juopa opposition ja N.S:n välillä on pysynyt syvänä.

A handwritten signature in cursive script, likely belonging to a high-ranking official, positioned to the right of the main text.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: A

Oslona olevan pääkonsulinviaston raportti n:o 4.

Pääkonsuli Hellström

16/4 1941.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: A

Oslosta olevan pääkonsulinviaston raportti n:o 4.

Pääkonsuli Hellström

16/4 1941.

pääkonsulinvirasto.

OSLO SSA OLEVA LÄHEYSSTO.

Salainen.

RAPORTTI n:o 4

Oslo ssa 16 p:nä huhti kuuta 19 41.

2/80 Pal. S. 41

Asia: Norja tänään.

24/4-41

IV. Norja ja muut Pohjoismaat.

53 C2 f

Maantieteellisen asemansa johdosta Tanska ei ole merkityksellinen. Siitä ei puhuta melkein ensinkään. Sitävastoin Ruotsi on ollut suuren huomion kohteena sekä N.S:n että opposition puolelta. Sekä N.S. että oppositio syyttävät Ruotsia siitä, ettei se antanut sotilaallista apua Norjalle, että Ruotsissa on pahansuovasti ilkuttu Norjaa viittaamalla vuoteen 1905, norjalaisia asyylia hakevia joukko-osastoja on kohdeltu tylysti ja Suomea on autettu enemmän kuin Norjaa ja saksalaisten sota-toimia on tuettu jne. N.S. on erittäin tyytymätön Ruotsin sanomalehdistön kirjoituksiin, jotka muka eivät ole tarkoitettut parantamaan veljeskansain suhteita. Päinvastoin julkaistaan kirjoituksia, joita Norjan kansan viholliset Lontoossa ja Bostonissa käyttävät apukeinoina N.S:n mustaamiseen.

Oppositio taas syyttää Ruotsia matelemisesta Saksan edessä, joka olisi osoittautunut mm radiolähetyksissä ja halussa estää norjalaisia saamasta turvapaikkaa Ruotsissa.

Suomi oli sotansa aikana norjalaisten suuren ja vilpittömän ihailun kohteena, joka vieläkin jatkuu ja josta erinaisten sotakirjojen, esim Siilasvuoren ja Mörnen, suuri menekki on vakuuttavana todisteena. Viime aikoina on kuitenkin tämä

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

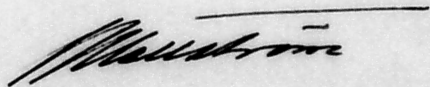
Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

ihailu hiukan himmentynyt opposition piirissä.

Kysymys: "onko Suomessa saksalaista sotaväkeä?" on lukemattomia kertoja esitetty minulle täällä oloni aikana: Eräs hyvin huomattava vasemmistopoliitikko, jolla oli läheisiä suhteita lähetystöömme, on kaksi kertaa erikoisesti käynyt luonani tiedustelemassa Suomen asennetta Venäjään ja Saksaan. Häntä kiinnostaa kysymys mistäpäin Suomi tarpeen sattuessa aikoo pyytää sotilaallista apua, onko Suomella tarkeitus solmia Saksan kanssa venäjää vastaan tähdätty liitto tai sopimus, onko Suomi laskenut saksalaista sotaväkeä maahan jne. Juuri tämän kirjoitettuani tuli eräs tunnettu Suomi-ystävä esittämään kysymyksiä suunnilleen samoista asioista.

Oppositioon kuuluu erikarvaisia aineksia, joita kaikkia yhdistää viha natsismia ja saksalaisia vastaan. Muutamien silmissä jo normaalistenkin suhteiden ylläpitäminen Saksaan on epämiellyttävää ja toisille sen lisäksi suhteemme Venäjään eivät ole tyydyttäviä. Seuroissa, jotka voisi edellyttää olevan katsantokannaltaan täysin porvarillisia, lausutaan usein arvosteluja, jotka osoittavat hämmästyttävää myötämielisyyttä Venäjää kohtaan.

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: - O2

ASIA: J

Oslissa olevan pääkons. vir. rap. no 5.

Pääkonsuli Hellström

19/5 1941.

O S L O SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 531/116.

Oslo SSA 29 P: NÄ touko KUUTA 19 41.

VIITTAUS: N

P: NÄ KUUTA 19 P: TTY nro

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ LLE

ASIA: Raportti N:o 5.

Pääkonsulinvirasto oheisena kunnioittaen lähettää Ministeriölle raporttinsa n:o 5 aiheesta "Norjan teatterien näyttelijäin lakko".

Pääkonsuli: *Muström*

AINM
3 / 80 ae. 41
576-41
OSASTO
53 02 f

O S L O

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 5.

Oslo ssa 29 p:nä touko kuuta 19 41.

3 80 hae 41

5/6-41

OSASTO

53 C2 f

Asia: Norjan teatterien
näyttelijäin lakko.

Kuluvan toukokuun 22 päivänä puhkesi Norjassa kaikkien teatterien näyttelijäin lakko. Sanotun lakon syy näyttää olevan seuraava.

Sen johdosta että useimmat Norjan näyttelijöistä, ilmeisesti poliittisista syistä, eivät ole halunneet esiintyä Norjan yleisradiossa, sai Norjan Nationaltheatretin johtaja Norman hiljattain tšekäläiseltä asianomaiselta saksalaiselta vieranomaiselta ilmoituksen, että eräiden sanotun teatterin näyttelijäin tuli esiintyä Norjan radiossa. Näiden näyttelijäin joukossa olivat m.m. Suomessakin esiintyneet Lasse Segelcke ja rouvansa Tore Segelcke. Kaikki näyttelijät lienevät kieläytyneen, ilmoittaen erilaisia henkilökohtaisia syitä.

Kaikki puheenalaiset miespuoliset näyttelijät kutsuttiin tämän johdosta Saksan Sicherheitspolizein kuulusteltaviksi ja kaksitoista näyttelijää ja heidän järjestönsä kuuluva henkilöä lienee pidätetty.

Näitten toimenpiteiden johdosta ryhtyivät kaikki Norjan teatterien henkilökunnat lakkoon.

Nationaltheatret Oslossa, jossa selkkaus sai alkunsa, on yksityisen yhtiön ylläpitämä teatteri, joka nauttii kannatusta valtiolta ja kunnalta. Sen johtokunnassa on m.m.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Suomen kunniapäakonsuli J. Sejersted Böttker ja Norjan Norden-
yhdistyksen puheenjohtaja, Gyldendal Norsk Forlagin johtaja
Harald Grieg.

Pääkonsuli:

M. M. M. M.

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: f

Oslon olevan pääkonsulinviraston raportti n:o 6.

Pääkonsuli Hellström

12/6 1941.

SUOMEN PÄÄKONSULIN VIRASTO

Oslossa, 12 p:nä kesäkuuta 1941.

N:o 574/133

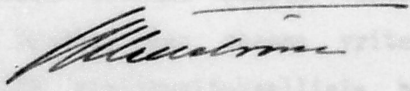
ULKOASIAINMINISTERIÖN
 4 80 Tal. S - 41
 18/6-41
 OSASTO
 53 C2 f

Ulkoasiainministeriölle.

Raportti N:o 6.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheistaa pääkon-
 suli Hellströmin allekirjoittaman raportin
 Vaikutelmia Norjasta.

Pääkonsuli:

Oslo SSA OLEVA LÄHETYSTÖ. Salainen.

RAPORTTI n:o 6

Oslo ssa 12 p:nä kesä kuuta 1941.

Asia: Vaikutelmia Norjasta.

Y 80 Pal. B - 47
18/6 - 41
53 C2 f

Opposition toiminta vallassa olevaa järjestelmää vastaan jatkuu eri muodoissa. Toisinaan se pysyy tavallaan passiivisen vastarinnan puitteissa, mutta erittäin länsi Norjassa harjoitetaan myöskin sabotagia, leikataan puhelin- ja sähkövoimajohtoja ja lippuliinoja, väitetään saksalaisia sotilashautojakin häväistyn, j.n.e. Tiedustelutoiminta ja luvattoman yhteyden ylläpitäminen vihollismaihin sekä meritse, maitse ja radiolla tapahtuu myöskin, jota paitsi miespuolinen nuoriso yrittää päästä vihollismaihin sekä meritse että Ruotsin kautta. Sen ohessa yritetään saada sekaannusta aikaan levittämällä mielikuvituksellisia huhuja, jotka otaksutaan olevan omiaan rohkaisemaan uskoa vastaisuudessa tapahtuvaan vapauttamiseen. Huomattava passiivisen vastarinnan toimenpide on teatterilakko, josta viitataan raporttiin nro 5. Asiassa ei ole tapahtunut mitään uutta.

Mainittu toiminta on kuitenkin aiheuttanut vastatoimenpiteitä, jotka ovat käyneet yhä ankarimmiksi ja ilmeisesti laumauttaneet opposition toimintaa. Missä esim. lippuliinoja on leikattu tai hahtoja häväistetty, paikallinen väestö on velvoitettu vuoroonsa vartiopalvelukseen ja sen ohessa on huomattavia henkilöitä otettu panttivangeiksi. Yksi sellainen on Suomen kunnia-

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

konsuli Bjelland Stavangerista ,joka omistaa suuren kalasäilyke-
liikkeen. Lukuisia epäiltyjä henkilöitä pidetään sen ohessa
turvasäilössä. Tiedustelutoimintaa harjoittaneita henkilöitä
sekä maasta luvattomasti poispyrkiviä on tuomittu kuolemaan.

Allekirjoittanut , joka ei ole ollut tilaisuudessa henki-
lökohtaisesti tutustumaan muilla paikkakunnilla Norjassa vallit-
seviin mielialoihin , on saanut vaikutelman että vaikkakin
opposition käsittää valtavan osan Norjan kansaa, osa , erittäin
alempia kansankerroksia , ei omaksu niinkään jyrkkää asennetta
vallanpitäjiin , jotka kieltämättömästi ovat ryhtyneet voima-
peräiseen toimintaan mm palkkatason ja erittäin kalastajain
palkkojen korottamiseksi.

M. M. M.

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C2

ASIA: f

Oslossa olevan pääkonsuliviraston rap. n:o 7.

Pääkonsuli Hellström.

17/7-41.

O S L O S S A O L E V A P Ä Ä K O N S U L I N V I R A S T O .

KIRJELMÄ n:o 752/167.

O s l o S S A 17 P : N Ä h e i n ä K U U T A 19 41 .

VIITTAUS: N

P : N Ä K U U T A 19 P : T T Y n o

VIITTAUS: D . U . M . / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 6180 (ae. 1941)		
21/7-41	No	Liitt.
YHÄ	OSASTO	ASIA
53	C2	f

ULKOASIAINMINISTERIÖ L L E

ASIA: Raportti n:o 7.

Pääkonsulinvirasto lähettää kunnioittaen oheisena Ministeriölle raporttinsa n:o 7 "Norjalaisia vastavaikutuksia".

Pääkonsuli: *M. M. M.*

O S L O

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ

Salainen.

RAPORTTI n:o 7.

Oslo ssa 17 p:nä heinä kuuta 19 41.

Asia: Norjalaisia vastavaikutuksia.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
6/80 No. 41		
21/7-41		
KYHMÄ	OSASTO	ASIA
59	02	f

Saksan - Venäjän sodan puhkeaminen ja Suomenkin joutuminen sotaan Sovjetin kanssa on Norjassa aiheuttanut reaktiota, jotka perustuvat Norjan kansan eri aineiden kannanottoon käynnissä olevaan sotaan Saksan ja Suurbritannian välillä.

Se verrattain pieni osa Norjan kansaa, joka on kokou-
nut Nasjonal Samlingin tunnusten ympäri, on empimättä aset-
tunut bolshevismia vastustavien riviin ja ryhtynyt toimintaan
sen kukistamiseksi. Oslon kaupunginhallitus, jonka takana oli
N.S., järjesti kuluvaan heinäkuun 4 p:nä Oslossa suuren pro-
pagandakokouksen, jossa puhuivat N.S:n förer Quisling, Oslon
kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jensen ja allakirjoittanut
(vrt. pääkonsulinviraston tiedoitusta Ulkoasiainministeriölle
kirjeessä 5/7-41 n:o 706/150). Sen jälkeen ryhdyttiin samal-
la taholla organisoimaan norjalaista legioonaa, joka lähete-
tään Suomeen taistelemaan Norjan puolesta bolshevismia vas-
taan. Legioonan organisoiminen on käynnissä, ja pääkonsulin-
virasto tulee myöhemmin, saatuaan tarpeelliset tiedot, tie-
doittamaan siitä erillisesti.

Norjan kansan suuri enemmistö, jonka sokea viha N.S:ää
ja saksalaisia vastaan yhtyy utopisiin haaveiluihin ja kiven-
kovaan uskoon Suurbritannian lopulliseen voittoon, on suurim-

JAKELUOHJE:

tavallinen

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

maksi osaksi huolissaan Venäjän kohtalosta, koska sen kukistuminen ilmeisesti on omiaan heikentämään Suurbritannian mahdollisuuksia. Tietenkin Norjan aikaisempi yksimielinen kannanotto Suomen puolesta talvisodan aikana ja "uuden tilanteen vaatimukset" asettavat opposition välikäteen, semminkin kuin Suomi ei ole sodassa Suurbritannian kanssa. Oppositio suoraan sanoen pelkää että Suomen mukanaolo sodassa bolševismia vastaan heikentäisi sen rivejä. Myöskin Lontoon Norge-senderen, joka radioitse hankkii oppositiolle sen henkisen lempiravinnon, on ollut välikädessä selittäessään Suurbritannian uutta sotaliittoa. Hiljattain puhui siinä kuningas Haakon yrittäen rohkaista kuulijoitaan. Tällöin hän nimenomaan varoitti hengenheimolaisiaan vetämästä väärää johtopäätöksiä siitä, että Suomikin on joutunut sotaan Sovjetin kanssa. Hän ei siinä yhteydessä arvostellut Suomen asennetta. Sodan ensimmäisinä päivinä tunnettu norjalainen Öksnevad niinikään puhui norjaksi Lontoosta. Hänkin varoitti norjalaisia samasta, mutta ei esiintynyt yhtä "hienotunteisesti" kuin kuningas.

Oppositiossa on tällä haavaa Suomeen nähden huomattavissa kannanottoja, joista jyrkin väittää että Suomi olisi jollakin tavalla pettänyt Norjan. Eräs yläluokkaan kuuluva norjalainen nainen lausui hiljattain eräälle samanlaiselle naiselle: "Minä valitan että Suomi on iskenyt Norjaa selkään". Hän varmaan ei ole ainoa, joka näin ajattelee. Päinvastoin.

Mutta toisaalta on oppositiiossa myöskin edustettuna maltillisia ryhmiä, jotka täysin ymmärtävät, että Suomen omaksuma kanta on ainoa mahdollinen sen kannalta katsottuna, ja moni tuttavani departementissa on vilpittömästi minulle lausunut toivomuksen, että Suomi selviytyisi taistelustaan bolševismia vastaan. Taistelu joka myöskin on Norjan intressissä.

Tuloksena opposition kannanotosta on kuitenkin todettava, ettei tuskin kukaan siihen lukeutuva katso voivansa olla tekemisissä norjalaisen legionan kanssa tai muuten ole valmis ta-

valla tai toisella toimimaan Suomen hyväksi. Muutamat harvat
upseerit aikovat kylläkin pyrkiä Suomen armeijaan, mutta ainoas-
taan yksi norjalainen lääkäri, vanhan aktivistin Kapteeni John
Wm Nylanderin poika, on ilmoittautunut lähtemään Suomeen.

Pääkonsuli:

M. M. M.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C2

ASIA: f

Olossa olevan pääkonsulininasta raportti n:o 8.

Pääkonsuli Hellström

31/7 1941

SUOMEN PÄÄKONSULIN VIRASTO

Oslossa, 31 p:nä heinäkuuta

N:o 814/190

1941.

ULKOASIAINMINISTERIO	
7/81 Pal. 2	41
8/8-41	
OSASTO	

Ulkoasiainministeriölle, *83 C2 j*

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheis-
taa pääkonsuli H. Hellströmin allekirjoittaman
raportin nro 8

"Den Norske Legion."

Pääkonsuli : *Hellström*

JÄNELÖNÄ

Hellström

Sihteerinä

Touhonen

Touhonen ja Toivola

Ulkoasiainministeriön kirjasto

Ulkoasiainministeriön kirjasto, Helsinki

O S L O

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 8.

Oslo ssa 31 p:nä heinä kuuta 1941

7/81 Sal. S. 41

Asia: Den Norske Legion.

OSASTO

ASIA

53 C2

Norjassa on N.S., kuten mainitsin raportissani N:o 7, suurella innolla ryhtynyt perustamaan norjalaista legioonaa, jonka on taisteltava Suomessa bolševismia vastaan. Sanottu järjestö on oleva epäpoliittinen, mutta se seikka että N.S. on yrityksen takana, antaa sille opposition silmissä tietyn värinsä. Legioonaan tulee kuulumaan ainoastaan Norjan kansalaisia ja se organisoidaan Norjan armeijan entisiä periaatteita silmälläpitäen. Kustannusten peittämiseksi on toimeenpantu keräyksiä, ja mikäli niiden tuotto ei riitä, suoritetaan kulut Norjan valtion varoista. On todennäköistä että myöskin ne varat, noin 400 000 kr., jotka talvella takavarikoitiin talvisotamme aikana täällä perustetusta Frivilligbyråsta, tullaan käyttämään tätä tarkoitusta varten.

Minulle on ilmoitettu että yksi pataljoona, noin 800 miestä, jo on organisoitu ja harjoituksen alaisena, mutta toivotaan pian voitavan lisätä legioonan mieslukua. Siitä koska ensimmäinen pataljoona, jonka miehistöstä osa alkuaan lienee ollut perin kouluuttamatonta, on valmis lähtemään rintamalle, ei ole tietoa.

Suomea on erittäin alkuaikana ahkerasti mainittu legioonan hyväksi toimeenpannun voimaperäisen propagandan yhteydessä,

JAKELUOHJE:

tavallinen

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi _____ ministeriölle.

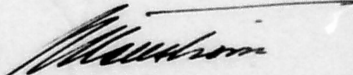
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

mutta legioonan perustamisella on ensi kädessä tärkeät sisäpoliittiset tarkoituksensa. N.S. toivoo että Den Norske Legion itse asiassa on oleva vastaisen Norjan kansallisen armeijan alku. N.S:n johtaja, majuri Quisling lausui raportisani n:o 7 mainitussa kansankokouksessa 4/7 1941:

"Vi har fått anledning til å oprette en norsk legion, og det er en stor ting for oss, det er et skritt på vei mot vår fulle frihet og selvstendighet. Derfor ønsker vi at alle nordmenn skal være med på dette, samles og forstå at det er moralsk plikt dette - en plikt for enhver borger nu som før å verne om sitt fedreland.

Det er veien som skal føre oss frem til Norges frihet og sikkerhet, selvstendighet og storhet."

Pääkonsuli:

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 59

OSASTO: C2

ASIA: f

Oskossa olevan pääkons. viestön raportti n:o 9.

Pääkonsuli Hellström

6/8 1941

SUOMEN PÄÄKONSULINVIRASTO

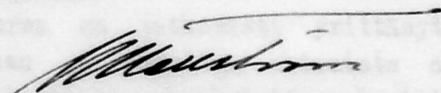
Oslossa, 6 p:nä elokuuta 1941.

N:o 853/194

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 8/81 Tal D. 1341		
19/8-41	No	Liik.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
53	C 2	4

Ulkoasiainministeriölle,

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheistaa
pääkonsuli H. Hellströmin allekirjoittaman raportin nro 9
"Viimeiset toimenpiteet järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi Norjassa."

Pääkonsuli:

RAPORTTI n:o 9

Oslossa 6 p:nä elo kuuta 1941.

Asia: Viimeiset toimenpiteet järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi Norjassa.

No 8/81 Sal D. 1341		
41.19/8-41	No	Liitt.
RYHMÄ 57	OSASTO C 2	ASIA f

Tähän mennessä on saksalainen valtiovalta yrittänyt pitkämielisyydellä pitää Norjan oppositiota aisoissa, toivoen että maltillisemmat ainekset voisivat vaimentavasti vaikuttaa lukuisiin huimapäihin. Tämä menettelytapa ei ole johtanut toivottuun tulokseen. Päinvastoin näyttää siltä että oppositio, jonka kyky arvostella voimasuhteita ja eri valtaryhmien mahdollisuuksia on erittäin rajoitettu, on tulkinnut tämän menettelytavan heikkouden merkiksi.

Lontoon Norge-senderen on jatkuvasti yrittänyt voimiansa takaa lisätä kiihoitustaan ja ohjeiden antamista aateveljilleen Norjassa. Neulan-pisto politiikka yksityisiä saksalaisia vastaan on jatkunut, ollen oppositiolle (jota N.S. kutsuu jössingiläisiksi) kunnia-asia, josta he mielellään kerskuvat. Sen ohessa jatkuu kaikkinaisen ilkitöiden teko ja yritykset vaikuttaa saksalaiseen sotaväkeen mm lentolehdistä, joissa kuvaillaan venäläisten bolshevikien jaloa taistelua Englannin rinnalla itsenäisyyden ja maailman vapauden puolesta.

Nyt näyttää jo jonkun aikaa odotettu muutos tapahtuvan. Heinäkuun 31 p:nä julkaistiin asetus siviilipoikkeustilasta. Reichskommissar voi selittää koko maan tai sen osan tällaiseen tilaan, joka lähinnä on verrattavissa piiritystilaan. Tällaista määräystä ei vielä ole annettu. Puheenaolevan poikkeustilan julistamisen seurauksena on:

että korkeammat S.S. päälliköt voivat ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja palauttamiseksi. He voivat tällöin poiketa voimassa olevan lain säännöksistä;

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin.

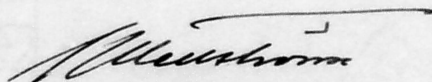
Ei ulkomaaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

että mainitulla alueella toimii kenttäoikeus (stands rätt);
että kenttäoikeus käsittelee kaikki asiat, jotka koskevat tekoja, jotka häiritsevät tai uhkaavat yleistä järjestystä, turvallisuutta, taloudellista elämää tai työrauhaa. Näihin asioihin kuuluvat myöskin rikkomukset Reichskommissarin ja mainittujen poliisiviranomaisten antamia määräyksiä vastaan;

että kenttäoikeus voi tuomita kuolemaan, elinaikaiseen tai vähintään kymmenen vuoden kuritushuoneeseen, tai vapauttaa syytteestä. Se voi sen ohessa julistaa omaisuuden kokonaan tai osittain menetetyksi valtiolle; sekä

että rangaistus pannaan täytäntöön itse paikalla ampu-
malla.

Yllämainitun toimenpiteen lisäksi, joka on valmistavaa laatua, on korkein saksalainen poliisiviranomainen sen ohessa määrännyt, että kaikki länsi- ja etelärajan erikoisalueella olevat yksityisten radiovastaanottimet on otettava talteen toistaiseksi. Tämä toimenpide aiheutuu ilmeisesti halusta estää Lontoon Norge-senderin kuuntelemista.

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C₂

ASIA: f

Oslossa olevan pääkons. viraston raportti n:o 10.

Pääkonsuli Kellström.

11/9 1941

ULKOASIAINMINISTERIÖ

O.S.L.O. SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

9/81 hae. 41

KIRJELMÄ n:o 1004/232.

Oslo SSALL P: NÄ syys KUUTA 1941.

189-41	No	Liit.
	OSASTO	ASIA
53	C2	f

VIITTAUS: N

P: NÄ KUUTA 19 P: TTY nro

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ LLE

ASIA: Raportti n:o 10.

Pääkonsulinvirasto lähettää kunnioittaen oheisena Ministeriölle raporttinsa aiheesta "Puoluepäällikkö Quislingin puhe 5/8 1941".

Pääkonsuli: *M. M. M.*

PÄÄKONSULINVIKASTO.

O S L O

SSA OLEVA ~~MAKTIKSI~~.

A:NM Salainen.

RAPORTTI n:o 10.

Oslo ssa 11 p:nä SYYS kuuta 19 41.

Asia: Puoluepäällikkö Quislingin puhe

5/9 1941.

9/81 fac 41

RIHMA	OSASTO	ASIA
	53 C2	f

Kuluvan syyskuun 5 päivänä piti puolueenjohtaja Quisling suuren puheen, jossa hän erittäin kosketteli opposition vihamielistä asennetta NS:ään, Norjan Lontoon senderin toimintaa ja Ruotsin sanomalehdistön valheellista tiedoitusta Norjan oloista ja erittäin NS:n toiminnasta ja sen johtajista.

Mielenkiintoista ulkopuoliselle on erittäin herra Quislingin esitys pohjoismaista ja niiden asenteesta nykyisiin maailman tapahtumiin. Hän lausui m.m. :

" Mutta ihailtavalla panoksellaan voi Suomi nyt lopullisesti turvata omat rajansa ja Pohjolan rajat itää vastaan. Koko Karjala liitetään Suomeen. Täten lyhenee Pohjolan maaraja entisestään kolmannekseen. Fenno-Skandinavia muodostuu täten lähinnä valtavaksi saareksi - kolme kertaa niin suureksi kuin Ranska - jonka vain maasillat yhdistävät mannermaahan. Ja tällä suhteellisesti rajoitetulla ja itsessään eristetyllä pohjoisella kulttuurialueella, joka on osa suuresta eurooppalaisesta alueesta, on uudestaanjärjestely jo turvattu ja sitä lujitetaan päivästä päivään. Noria, koko Pohjolan avain, on jo lähes vuoden ollut lujasti käsissämme. Saksalaiset miehittivät Tanskan 9/4 1940, Tanskan kansallis-socialistinen liike kasvaa alati ja voi milloin tahansa vaikuttaa ratkaisevasti Tanskan poliittiseen kehitykseen. Suomi on Saksan liit-

JAKELUOHJE:

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tolainen sodassa ja tämä kehitys tuo välttämättömästi mukanaan myös vähitellen sisäisen uudistuksen. Sitäkin enemmän kun aktiiviset kansalliset voimat luonnollisesti saavat vahvaa tuulta purjeisiinsa vapaussodan voitokkaasta kulusta ja Karjalan jälleenhankkimisesta. Täten täytyvät Suomen kansalliset toiveet, ja edelleen asetetaan suuret vaatimukset kansalliseen kokoavaan voimaan ja uudestaanjärjestelyyn nähden, jonka itsestään täytyy pakoittaa esiin täydellisen kansallis-sosialistisen uudestaanjärjestelyn. Suomen kansalliset uudestaanjärjestelyvoimat ovat jo edustettuina maan hallituksessa."

" Siten on uuden ajan nouseva aalto lopullisesti tulvinut Pohjolan kolmen maan, Norjan, Tanskan ja Suomen yli ja huuhtoo kaikilta puolin Ruotsia, sitäkin suuremmalla vaikutuksella kun nyt myös Itämeren ja sen itäistä rantaa hallitsee uusi järjestys. Voiko joku epäillä, etteikö ajanaalto, joka jo on vallannut 11 milj. Pohjolan 17 milj. ihmisestä, eräänä päivänä vastustamattomasti peitä Ruotsin 6 milj. ihmistä. Eikä juuri tämän torjumattoman perspektiivin edessä Ruotsin systeemi- ja juutalaislehdistö ole niin vihainen ja vailla balanssia Norjaan nähden? Se merkitsee, että se on tuleva. Päivästä päivään nousee tulva ulkoa- ja sisältäpäin. Se kaivaa ja kuluttaa vanhoja laitoksia, vanhoja käsitystapoja ja ennakkoluuloja. Pala palalta irtautuu ja putoaa alas. Ja eräänä päivänä putoavat padot ja myös "Vanha Ruotsi" löytää ihmeekseen paikkansa Euroopan kansojen keskellä, demokraattien ja juutalaisten kauhuksi, mutta Ruotsin kansan ja itse Ruotsin sekä muiden pohjoismaiden onneksi."

" Päivä, jolloin se tapahtuu, on onnen päivä Pohjolalle. Sillä silloin kun Pohjolan maat vapautuvat kansainvälisestä juutalaisvallasta ja Englannin ja Venäjän painon alta ja kun ne löytävät jälleen oman itsensä, oman pohjoismaisen olemuksensa, silloin ovat ne yhteisvoimin saksalais-germaanisen veljeskansamme kanssa kulkeva suurta tulevaisuutta kohti. Yhteensä olemme me pohjolan kansat, joskaan ei

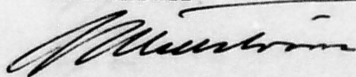
suurimmat asukasluvuun nähden, kuitenkin Saksan jälkeen kultturellisesti ja taloudellisesti suurin valta varsinaisessa Euroopassa. Omat luonnolliset edellytyksemme avaavat meille Uuden Euroopan rajojen puitteissa mahdollisuuksia maailmanmittapuihin. Jos me vain koetamme vahvasti ja en epäile, ettemmekö tekisi sitä. Myöskään en epäile etteikö Englannin ja Amerikan lopullinen kukistuminen anna Pohjolle takaisin vanhoja norjalaisia alueita, Svalbardia, Grönlandia, Islantia, Fäärisaaria, Hjaltlandia ja Orkneysaaria, siten että koko meidän luonnollinen elintilamme ja myös perustus meidän valtamme luonnolliselle leviämislle maailmassa ja merellä turvataan."

NS:n suhteista oppositioon herra Quisling lausui m.m.:

"Meidän tulee taistella sotamme loppuun. Mutta sota jonka tarkoitus on kukistaa vastustaja. Terrori on murrettava terrorilla sekä disipliinillä ja organisatiolla, jonka takana on valta ---"

Ruotsiin ja erittäin sen sanomalehdistään nähden herra Quisling niinikään käytti erittäin ankaraa kieltä.

Pääkonsuli:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: f

Oslottu olevan pääkons. viastin raportti n:o 11.

Pääkonsuli Hällström

18/9 1941.

SUOMEN PÄÄKONSULINVIKASTO

Oslossa, 18 pñä syyskuuta 1941.

N:o 1037/238

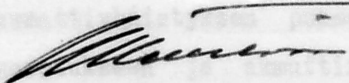
ULKOASIAINMINISTERIO		
No 10/81 Pal D. 1941		
29/9-41	9	Liitt.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
58	CR	f

Ulkoasiainministeriölle,

Raportti nro 11.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheista
pääkonsuli H.Hellströmin allekirjoittaman raportin
nro 11

"Siviilipoikkeustila Norjassa".

Pääkonsuli:

pääkonsulinvirasto.

OSLO

SSA OLEVA LAETTYSSÄ

Salainen.

RAPORTTI n:o 11

Oslossa 18 p:nä syys kuuta 19 41.

Asia: Siviilipoikkeustila Norjassa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 10/81 22 D. 19 41		
29/9-41	Ks	Liitt.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
53	C2	f

Sen johdosta että kommunistiset ja marxistiset piirit olivat harjoittaneet rikollista toimintaa, mm lakkojen aikaansaamiseksi Norjassa, julisti Reichskommissar 10 p:nä kuluva syyskuuta Oslon kaupungin ympäristöineen sellaiseen siviilipoikkeustilaan, joka on selostettu pääkonsulinviraston raportissa nro 9. Kenttäoikeus ryhtyi toimintaan ja jo samana päivänä langetettiin ensimmäiset tuomiot. Norjan ammatillinen keskusliiton sihteeristön jäsen, asianajaja Viggo Hansten ja ammattiyhdistyksen puheenjohtaja Rolf Wikström tuomittiin kuolemanrangaistukseen ja ammuttiin illalla. Neljä muuta samoihin piireihin kuuluvaa henkilöä tuomittiin pitkäaikaisiin kuritusrangaistuksiin. Seuraavina päivinä langetettiin vielä useita tuomioita, mutta kuolemaan tuomitut armahdettiin.

Ulkopuolinen ei oikeastaan voinut huomata mitään muuta eroitusta kaupungin jokapäiväisessä elämässä kuin että norjalaisille oli kielletty liikkumasta ulkona klo 20 ja klo 5 välillä yöllä.

Siviilipoikkeustila peruutettiin kuluvaan syyskuun 17 p:nä oltuaan voimassa 6 vuorokautta. Syyskuun 18 p:nä sen sijaan lisättiin Reichskommissarin asetuksella tuomioistuimen S/S Polizeigericht Nordin pätevyys siten, että sen toimipiiriin

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

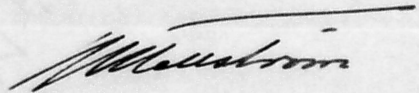
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

siirrettiin kaikki syytteet rikoksista ,jotka kohdistuvat Reichskommissarin asetuksia vastaan. Sanotun tuomioistui-
men päätökset ovat lopullisia , mutta Reichskommissar on
pidättänyt itselleen armahdusvallan. Toisella asetuksella
on Reichskommissar määrännyt että kaikki yritykset häi-
ritä työrauhaa Norjassa rangaistaan kuritushuoneella taikka
kuolemanrangaistuksella , jonka ohessa syytetyn omaisuus
voidaan julistaa menetetyksi kokonaisuudessaan tai osittain.

Yllämainittujen toimenpiteiden lisäksi on Oslossa
ja useassa muussa paikassa määrätty , että radiovastaanot-
timet on toistaiseksi luovutettava viranomaisten haltuun.
Tästä toimenpiteestä ovat ainakin lähetetyt konsulit ja
varakonsulit vapautettu , mutta heidän kansliahenkilökuntaansa
nähdessä asia ei vielä ole ratkaistu.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: A

Oslona olevan pääkonsulinviraston raportti n:o 12.

Pääkonsuli Helleström

23/9 1941.

O S L O S S A O L E V A P Ä Ä K O N S U L I N V I R A S T O .

KIRJELMÄ nro 1052/243.

Oslo S S A 24 P : N Ä s y y s K U U T A 19 41 .

VIITTAUS: N

P : N Ä K U U T A 19 P : T T Y nro

VIITTAUS: D . U . M . / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
11/81 Gal 41		
30/9-41		
RYHMÄ	OSASTE	ASIA
	53 C2	f

ULKOASIAINMINISTERIÖ LLE

ASIA: Reportit n:o 12 ja 13.

Pääkonsulinvirasto lähettää kunnioittaen oheisena Ministeriölle raporttinsa n:o 12 aiheesta "Norjan Finlands-komiteen varat" ja n:o 13 aiheesta "Suomi N.S:n propagandassa".

Pääkonsuli:

pääkonsulinvirasto.

OSLO

SSA OLEVA LÄHETYS.

Salainen.

RAPORTTI n:o 12

Oslo ssa 23 p:nä syys kuuta 1941.

Asia: Norjan Finlandskomitén varat.

ULKOASIAINMINISTERIÖN
11/181 Pal. S -41
11/9 -41
OSASTO ASIA
53 C2 f

Suomen ja Sovjetin välisen talvisodan aikana muodostettiin Norjassa kuten tunnettu Finlandskomitén ja sen alainen Frivillig-Kontoret, joiden tarkoitus oli kerätä varoja ja järjestää vapaaehtoisten lähettäminen Suomeen. Norjan kaupallis-, teollisuus- ja laivanvarustajapiirit asettivat huomattavia varoja sen käytettäväksi. Noin 600 vapaaehtoista toimitettiin Suomeen. Sodan päättyttyä se katsoi tehtävänsä päättyneeksi ja osa säästyneistä varoista palautettiin lahjoittajille. Osa varattiin sitoumusten täyttämistä varten.

Talvella 1941 takavarikoitiin Frivillig-Kontoretin asiakirjat ja rahavarat saksalaisen poliisin toimesta. Rahavarat ovat yhä vieläkin takavarikoituina.

Osa Frivilligkontoretin varoista suoritettiin sille Oslon lähetystön välityksellä. Näiden varojen määrä selviää Oslon lähetystön kaupallisen osaston tilinpäätöksestä, jonka merikapteeni Söderholm, joka viimeksi toimi sanotun osaston johtajana, toukokuussa 1941 osaston lakattua toimimasta, vei mukanaan Suomeen. Tiettävästi Finlandskomitén ei ole ulkopuolisille toimittanut kertomusta raha-asioistaan.

Hiljattain käydessäni Deutsche Sicherheitspolizein ja S.D:n tšekäläisessä virastossa muissa asioissa tapasin kapteeni

JAKELUOHJE:

Ei ulkomaanedustuksen, mutta
ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tri Knellerin, joka ilmoitti haluavansa keskustella Finlands-Komitén asioista. Kuluvan kuun 22 pnä tapasin hänet uudelleen virkahuoneessaan. Tällöin hän ilmoitti minulle että Finlands-Komitella oli talletuksia eri pankeissa kr 300.979:-. Nämä varat ilmoitti hän keräävänsä yhdelle tilille, minkä jälkeen oli tarkoitus niistä siirtää kr. 250.000:- Den norske Legionan käytettäväksi.

Tämän ilmoituksen johdosta huomautin tri Knellerille:

ettei minulla ollut Hallitukseni ohjeita asiassa, joten en voinut hänelle ilmoittaa Hallitukseni kantaa asiassa;

ettei Finlandskomitén tietääkseni ollut Suomen Oslon lähetystölle eikä ainakaan pääkonsulinvirastolle antanut mitään selostusta raha-asioistaan yleensä tai niistä varoista, jotka Oslon lähetystö oli sille suorittanut ja jotka mielestäni olivat pidettävät suomalaisena omaisuutena; sekä

että näin ollen mielestäni Suomen Hallitukselle olisi varattava tilaisuus lausua mielipiteensä varojen käytöstä, semminkin kun tarkoitus, jota varten ne oli kerätty ja lahjoitettu ei enää ollut toteuttavissa.

Tähän vastasi tri Kneller että Den norske Legion myös oli suomalainen intressi, sen tarkoitus kun oli taistella bolsjevismia vastaan Suomessa.

Tämän johdosta huomautin etten omasta puolestani voinut pitää Den norske Legionaa sellaisena tarkoituksena, jota varten varat aikoinaan oli kerätty, etenkin koskei ulkomaalaisia vapaaehtoisia enää tarvita Suomen armeijaan eikä sen vuoksi myöskään enää oteta vastaan. Sen ohessa toistin esitykseni että Suomen Hallitukselle varattaisiin tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Tähän ei tri Kneller vastannut sen enempää.

Tämän asian taustana ovat nykypäivän vastakohtat Norjassa ja N.S:n ja legionan rahapula ,jonka tyydyttämiseksi yritetään kaikkea mahdollista.

M. M. M.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C 2

ASIA: f

Oslon olevan pääkonsulinviraston raportti n:o 13.

Pääkonsuli Hellström

24/9 1941

PÄÄKONSULIN VIRASTO.

O S L O

SSA OLEVA ~~LAHETYS~~

Salainen.

RAPORTTI n:o 13.

Oslo ssa 24 p:nä SYYS kuuta 19 41.

11/81 Gal. S-41

3079-41

Asia: Suomi N.S:n propagandassa.

Ulkos ASIA	OSASTO	NOITA
53	C2	f

Norjan N.S. noudattaa nykyajan toimintamuotoja myös siinä, että se edukseen harjoittaa mitä voimaperäisintä propagandaa. Tässä toiminnassa sillä on käytettävänä omat lehtensä mutta myös koko Norjan sanomalehdistö vissin rajoituksin. Ei-N.S:läiset norjalaiset sanomalehdet ovat sivuttain samaa sisältöä ja useimmiten sanasta sanaan yhdenmukaistetut. Kaikki kannanotot saadaan valmiina.

Mutta sanomalehdet ovat vain välikappaleita. Aatteen eteenpäin ajamiseksi N.S. tarvitsee tepsiviä päämääriä.

N.S. käyttää ahkerasti hyväkseen m.m. Norjan menneisyyden traditioita. Se on tällä haavaa täällä Oslossa järjestänyt tätä tarkoittavan verrattain rajoitetun näyttelyn: "Nordmannafolket". Sen kuvasta viikinkiajalta saa käsityksen, että ainoastaan norjalaiset silloin liikkuiivat niin Euroopassa kuin Aasiassa ja Amerikassa. Kuolakin Kannanlahtea myöden oli sen mukaan heidän intressipiirinsä sisäpuolella.

Mutta N.S:n propaganda tarvitsee myöskin päämääriä, jotka eritoten voivat lumota ainakin osan Norjan vastahakoista enemmistöä, joka vihaa N.S:ää enemmän kuin saksalaisia.

Mukanaolo bolsjevismin kukistamisessa on tietenkin parhain mahdollinen ja itsessään jalo tarkoitus. Den norske Legion on tämän päämäärän ja toivon samalla aikaansaada ainakin kansallisen armeijan ensi alun synteesi. Mutta vapaaehtoisten saanti opposition riveistä ei

JAKELUOHJE:

Ei ulkomaadustuksen, mutta ulko-
asiainministeriön tiedoituksiin

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaadustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

ole mikään helppo tehtävä maassa, jossa suuren enemmistön Saksanviha on siksi voimakas. Sen vuoksi on selitetty, että legioona on tarkoitettu auttamaan Suomea jalossa kamppailussaan bolsjevismia vastaan. Tässä tarkoituksessa on järjestetty lukuisia tilaisuuksia, alkaen 4/7 yliopiston edustalla. Viipurin valloittamisen juhla oli tähän mennessä viimeinen. Näissä tilaisuuksissa on yritetty diskontata rippeet aikaisemmasta yksimielisestä Suomi-innostuksesta, josta ei enää paljoakaan ole jällellä.

Yleensä suomalaisia yksityishenkilöitä ei ole ottanut osaa tähän propagandaan. Yksi poikkeus on tiedossani. Omistan sille muutamman sanan syystä, että se on omiaan vahvistamaan N.S:n tarkoituksellisesti Norjan kansalle esimerkkinä esittämää teesiä, että Suomi jolisi melkein kokonaan tulemaisillaan kansallis-demokraattiseksi.

Muutamia viikkoja sitten ilmestyi tänne eräs suomalainen, Erik Fock, jonka väitetään olevan tai olleen jonkun suomalaisen propagandaelimen palveluksessa. Hänet esitettiin useassa propagandatilaisuudessa Suomen edustajana ja propaganda riensi julistamaan, että hän oli tunnettu "ungdomsleder" Suomesta. Kun Fock, jota ei koskaan lie ne hyväksytty kutsunnassa, sen ohessa esiintyi puoleksi univormun kaltaisessa pukimessa ja kantoi Suomen armeijan upseerien kenttäpuvun mallista vyötä, sai takäläinen yleisö tietenkin käsityksen, että heillä oli edessään joku Suomen "hirdin" johtaja. Hirdi käyttää nimittäin myöskin sen muotoista vyötä. Käsitykseen Suomen kansallisdemokraattisuudesta on majuri Quislingin viime puhe niinikään huomattavasti vaikuttanut.

Itse asiassa N.S. tietenkin on "seg selv nokk" ja pyrkii omien tarkoituspöytäriensä toteuttamiseen. Majuri Quislingin yllämainittu puhe on tässä suhteessa valaiseva. Sen lisäksi voitaisiin m.m. lähinnä viitata "Ragnarok" nimiseen kirjoitukseen saman nimisen aikakauslehden kesäk/heinäkk. numerossa 1941.

Siinä lausutaan m.m.:

"Og hvem tenker idag på Murmansk-kysten, som betyr nordmanns-kysten! Hvem kjenner til at helt til slutten av forrige århundre reiste nordmenn hvert år til Murmansk for å hente tributt og skatt (som de riktinok ikke fikk - så sent). Vårt herredømme strakte sig helt til Kantalaks. Kola-halvöya er en norsk interesse mer enn det er noen finsk - og den bör sikres oss idag. Det blir rum nok til finnerne lenger syd!"

Fääkonsuli: *Almström*

W

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C2

ASIA: f

Oslossa olevan jääkäis. viraston rap-n:o 14.

Pääkonsuli Hellström

20/10 - 41.

OSLO SSA OLEVA PÄÄKONSULINVIRASTO.

KIRJELMÄ nro 1145/272

Oslo SSA 20 P:NÄ loka KUUTA 1941.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY nro

VIITTAUS: D. U. M. 19

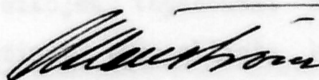
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Reportti nro 14.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheistaa pääkonsuli H.Hellströmin allekirjoittaman raportin nro 14

"Nasjonal Samlingin hallituksen ensimmäisen toimivuoden päättyminen".

Pääkonsuli:

pääkonsulinvirasto.

OSLO SSA OLEVA LAHETYSKÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 14

Oslo:ssa 20 p:nä loka kuuta 1941.

12/81 h.e. 41

29/10-41

Asia: Nasional Samlingin hallituksen ensimmäisen toimivuoden päätyminen.

53 C2 f

Syyskuun 25 p:nä 1940 pääsi Nasional Samling johtavaan asemaan Norjan hallinnossa. Sen puolelta oli kuluneen vuoden aikana useasti annettu ymmärtää, että se toivoi että puoluejohtaja Quisling lähimmässä tulevaisuudessa saisi korkeimman vallan Norjassa käsiinsä. Syyskuun 25 päivää 1941 ja sen ratkaisuja oli suurella mielenkiinnolla odotettu puolueessa. Mitään ratkaisevaa muutosta ei kuitenkaan tapahtunut. Viimeisten aikojen tapahtumat Norjassa olivat osoittaneet ettei NS. vielä nauttinut tarpeellista kannatusta jotta korkein hallitusvalta olisi voitu uskoa sen käsiin.

Saksalainen ylin johto Norjassa tahtoi kuitenkin osoittaa hallitukselle tunnustustaan sen tarmokkaasta toiminnasta kuluneen vuoden aikana, jonka tulokset näyttivät antavan takeita siitä että nykyistä järjestelmää sen kohdalta voidaan pitää lopullisena. Reichskommissar nimitti v.a. valtioneuvokset vakinaisiksi departementtipäälliköiksi ministerin arvonimellä. Samassa yhteydessä sosiaalidepartementin päälliköksi professori Meidellin jälkeen, joka oli pyytänyt vapautusta, nimitettiin Oslon sähkölaitoksen johtaja J.A. Lippestad, joka kauan on kuulunut puolueeseen ollen nykyään sen järjestelypäällikkönä. Ministerin arvonimen sai myöskin N.S:n pääsihteeri, valtioneuvoston sihteeri Rolf Jörgen Fuglesang, joka vuoden kuluessa useaan otteeseen tilapäisesti on toiminut v.a. valtioneu-

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

voksena. Nimitystilaisuudessa pitämässään puheessa Reichskommissar kiitti departementtien päälliköitä arvokkaasta ja uutterasta työstään ja lausui toivomuksen että hallituksen toisen toimivuoden aikana aikaansaataisiin ratkaisu sekä NS:n vallankumouksellisessa kamppailussa päämääriensä voittamiseksi kuin myöskin germaanisten kansojen käymässä olevassa suuressa taistelussa plemaolostaan.

Sanomalehdistössä on julkaistu selostuksia, joissa hallituksen jäsenet selostavat departementtiensä aikaansaannoksia kuluneen vuoden aikana. Uudistuksista mainittakoon: johtajaperiaatteen käyttöön otto kunnallishallituksessa samalla kuin työtä tekevän kansan eri ammattikunnille annetaan tilaisuus myötävaikuttaa kunnallisten asioiden hoidossa. Työnvälitys on järjestetty uudestaan huomioonottaen kriisin aikana esiintynyttä työvoiman puutetta maatalouden ja metsänhoidon aloilla. Tässä tarkoituksessa m.m. työnvälitystoimist^{on}le annettu valta määrätä että jokainen työhön kykynevä henkilö on velvollinen työskentelemään hänelle määrätystä ammatissa korkeintaan kolmen kuukauden aikana. Sen ohessa on järjestetty työpalkkoja ja nykyään valmistellaan lakia työstä.

Teatterien johtoa varten on perustettu teatteridirektoraatti ja samoin filmitoiminnan toiminnan ääri viivat määrää sille uskotuissa puitteissa filmidirektoraatti.

Juryjärjestelmä on germaaniselle oikeustajunnalle vieraana poistettu Norjan rikosprosessioikeudesta. Sen ohessa on perustettu folkedomstolen, jonka tulee tuomita kansakunnan sisäiset viholliset.

Näiden aikaanseannoksien lisäksi voidaan mainita että kaikki uudet korkeimman oikeuden jäsenet ovat pueluemiehiä, samoin nyttemmin kaikki maaherrat ja lukuisat muut korkeammat ja alemmat viranhaltijat.

Sen ohessa on ammattikunnat ja lukuisat muut järjestöt varoineen otettu N.S:n johtoon. Norjan urheiluliitot ovat uudistuksen alaisia uusien periaatteiden mukaisesti.

M. M. M.

181

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: C2

ASIA: f

Oslossa olevan pääkons. Viraston rap. n:o 15.

Pääkonsuli Kelleström.

28/10-41.

ULKOASIAINMIN

13/81 Re. 41

81/10-41

RYHMÄ	OSASTO	
53	C2	J

OSLO SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 1188/282.

Oslo SSA 28 P:NÄ loka KUUTA 19 41.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ LLE

ASIA: Raportti n:o 15.

Pääkonsulinvirasto lähettää kunnioittaen ohellisena Ministeriölle raporttinsa n:o 15 aiheesta "Oslo konsulkunnan suhteet korkeimpiin norjalaisiin viranomaisiin."

Pääkonsuli:

pääkonsulinvirasto.

OSLO SSA OLEVA LAHETYKSI.

Salainen.

RAPORTTI n:o 15

19 81 Rec 41

Oslo ssa 28 p:nä loka kuuta 1941

90/10-41

Asia: Oslon konsulikunnan suhteet korkeimpiin norjalaisiin viranomaisiin.

53 02 0

Kun minä elokuun 1 p:nä 1940 ryhdyin hoitamaan Oslon pääkonsulinvirastoa, oli Oslon konsulikunnan suhteet saksalaisiin ja norjalaisiin viranomaisiin epämääräisestä valtio-oikeudellisesta tilanteesta riippuen varsin epämääräiset. Tämä tilanne jatkui senkin jälkeen kuin NS:n hallitus 25 p:nä syyskuuta 1940 ryhtyi toimintaan, kuitenkin sillä muutoksella että joulukuun jälkeen saapuneiden konsulien oli tehtävä käynti Reichskommisarin luona.

Viimeksi mainittuna päivänä voimaan astuneen järjestyksen mukaan oli niinkään sisäasiaindepartementtiin perustettu ulkoasiainosasto, jossa päällikkönä oli expeditiionschef Johannessen, lopetetun ulkoasiaindepartementin virkamiehiä ja entinen protokollapäällikkö. Konsulien suhteet ulkoasiainosastoon ovat olleet melkein kokonaan muodolliset, sillä itse asiassa konsulit ovat ylläpitäneet välittömiä suhteita kaikkiin Norjassa oleviin saksalaisiin ja norjalaisiin virastoihin ja erittäin Kauppadepartementtiin ja Forsyningsdepartementtiin.

Vasta viimekuluneen syyskuun 29 p:nä oli konsuleilla tilaisuus esittäytyä sisäasiaindepartementin päällikölle, ministeri Hagelinille. Esittelyn toimitti expeditiionschef Johannessen ja se tapahtui ministeri Hagelinin työhuoneessa N.S:n Oslon piirin virastotalossa. Herra Hagelin on sanotun piirin johtaja ja jo

JAKELUOHJE:

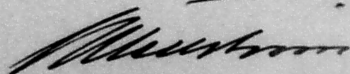
Jakeluohjelmalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

sen perusteella erittäin vaikutusvaltainen henkilö. Ministeri Hagelin kutsui sittemmin kuluvaan kuun 22 pnä järjestämilleen päivällisille myöskin konsulikunnan. Sanotuilla päivällisillä olivat läsnä myöskin majuri Quisling sekä ministerit Irgens ja Hustad rouvineen, NS:n talouspäällikkö Throssen sekä sisäasiaindepartementin kansliapäällikkö, innenriksråd (vastaa valtio-sihteerin arvoa) Dahl ym. Ainoastaan yksi alempi saksalainen virkamies oli läsnä. Herrat Hagelin, Throssen ja Dahl esiintyivät virkapuvussa, joka hiljattain on vahvistettu NS:n toimihenkilöiden käytettäväksi. Se on väriltään joko harmaanvihreä tai tummasininen ja varustettu arvomerkeillä, jotka jossain määrin muistuttavat saksalaisia N.S.D.A:n arvomerkkejä.

Tässä yhteydessä mainittakoon että, sen jälkeen kuin Venäjän, Yhdysvaltain, Kuban ja Sveitsin lähetetyt konsulit virastoineen vuoden kuluessa ovat poistuneet, Suomen, Tanskan, Ruotsin, Italian ja Espanjan konsuliedustajat muodostavat Oslon konsulikunnan. Yksi heistä, nimittäin Italian, on Oslon entisen diplomaattikunnan jäsen (ent. lähetystösihteerin).

Yllämainittu muuttunut kannanotto konsulikuntaan johtuneesta siitä seikasta, että departementtipäälliköt syyskuun 25 pnä 1941 lopullisesti nimitettiin virkoihinsa, mikä seikka puolueessa on tulkittu merkiksi siitä että hallituksen olemassaolo nykyisessä muodossaan on vakiintunut. Tämä seikka merkitsee NS:n silmissä myöskin askelta kohti NS:n politiikan loppukohdetta, korkeimman vallan saanti omiin käsiin. Puolueessa toivotaan hartaasti, että uudestaanjärjestely Norjassa voitaisiin nopeasti kehittää niin pitkälle, että Norja m.m. voisi ajatella ainakin rajoitettua ulkomaista edustusta.

W — RV

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: 62

ASIA: f.

Oslossa olevan pääkons. viraston rap. N: 16

Pääkonsuli Hellström

5/11.41.

Mm.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

No 14 / 82 Sal D. 19 41

OSLO SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

12/11.41

No -

Liitt. 1

KIRJELMÄ nro 1210/290

RYHMÄ

OSASTO

ASIA

Oslo SSA 5. P:NÄ marras KUUTA 1941.

53

62

f.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY nro

VIITTAUS: D. U. M. / 19

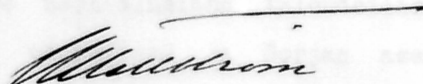
Ulkosasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti nro 16.

Pääkonsulinvirasto kunnioittaen oheistaa pääkonsuli H. Hellströmin allekirjoittaman raportin nro 16

"Norjalaisia expansiopyrkimyksiä."

Pääkonsuli:

14/82 Sal. D. 41

OSLO

pääkonsulinvirasto

SSA OLEVA LAHETYS

2/11.41

Salainen. N/1

RAPORTTI n:o 16

Oslo ssa 5 p:nä marraskuuta 1941.

KIRJÄ	OSASTO	ASIA
	53	C2 f

Asia: Norjalaisia ekspansio-
pyrkimyksiä.

V.k. lokakuun 16 p:nä piti professori Hoel sanoma-lehtiselostusten mukaan Tönsbergin NS-talossa esitelmän, joka koski Norjan intressejä Pohjoisessa-Jäämeressä. Herra Hoel huomautti että suurin osa maapalloa nyttemmin on kansoitettu ja ai-noastaan Pohjois- ja Etelänapojen ympärillä olevilla alueilla on vielä mahdollisuuksia. Mitä tulee napa-alueiden taloudelliseen exploataatioon on Norja kulkenut etunenässä ja Norjan asemaan nähden muodostaa Pohjois-Jäämeri kalavesineen norjalaisten elin-tilan, joka on tarpeen Norjalle, jotta sen kansa voi saavuttaa ne taloudelliset mahdollisuudet, jotka sille kuuluvat. Herra Hoel luetteli norjalaisten elinkeinot ja mainitsi nimenomaan hylkeen- ja valaanpyynnin, metsästyksen ja kalastuksen. Hiljattain ovat norjalaiset sen ohessa ryhtyneet harjoittamaan kivihiilen louhintaa Huippuvuorilla (Svalbard), jossa Norja voi tyydyttää koko hiilitarpeensa. Herra Hoel mainitsi myöskin matkailua napa-alueilla.

Lopuksi herra Hoel totesi: "Norjalle on ajan mittaan ilmestynyt monta pulmaa, jotka erittäin Venäjä idässä ja Tanska lännessä ovat sille aiheuttaneet. Venäjä on säätänyt rajoja, jotka ovat olleet erittäin epäedullisia Norjan metsästyks- ja kalastus-intresseille. Tanska taas on saanut suvereniteetin Grönlantiin 1933

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

(Tarkoitetaan Haagin pysyvaisen tuomioistuimen ratkaisua)".
"On kuitenkin toivomme ja uskomme",lopetti professori Hoel,
"että Norjan intressit Pohjois-Jäämeren alueella tulevat
vaarinotetuiksi rauhankonferenssissa. On tärkeätä että Norjan
vaatimukset silloin ovat määritellyt ja hyvin perustellut,
seikka, joka lienee selviö Norjan nykyiselle hallitukselle".

Herra Hoel on esittänyt toivomuksensa "rauhankonferenssin" tuloksiin nähden Norjan osalta epämääräisessä muodossa, mutta tuskin lienee epäilystä olemassa ettei hän myöskin ajatellut Norjan ja Venäjän välistä, 1826 tapahtunutta rajankäyntiä, jonka yhteydessä n.k. Fallesdistrikt jaettiin Venäjän ja Norjan välillä.

Vaikkakin herra Hoelin esitykselle ei sellaisenaan ole annettava ylenmäärin suurta merkitystä, on silti muistettava että se on osa tiettyä propagandaa. NS:n pyrkimys on propagandatarkoituksessa kohentaa Norjan menneisyyden merkitystä (vrt. raporttia n:o 13/1941) sekä viittaamalla siihen loiehta esiin suuremman Suur-Norjan tulevaisuuden kuvan, joka vastaisi NS:n ulkopoliittista lempiajatusta "Norja on Pohjoismaiden avain" ja sen ohessa muodostaisi suurpiirteisen ulkopoliittisen ohjelman, joka olisi omiaan lisäämään puolueen arvovaltaa.

1920-luvun alkuvuosina ryhdyttiin Norjassa perinpohjin tutkimaan Finmarkenin poliittista historiaa. Vuonna 1923 ilmestyi Norjan ulkoasiaindepartementin aloitteesta julkaistu tutkielma "Finmarkens Politiska Historia," aktmæssig fremstillet av Oscar Albert Johnsen (Videnskapsselskapets skrifter). Mitään materiaalia, joka olisi osoittanut jotakin perinnäisiä oikeuksia Norjan nykyisestä itäraajasta eteenpäin, ei voitu esittää:

Tässä yhteydessä ei ole mahdollista syventyä herra

Johnsenin tutkielman, joka sisältää Suomenkin kannalta paljon mielenkiintoista ja hyödyllistä, tuloksiin. Mainittakoon kuitenkin, että herra Johnsen puheen ollen Norjan ja Venäjän välisen yllämainitun 1826 tapahtuneen rajankäynnin tuloksesta (sivu 257) lausuu Kuolaan nähden seuraavaa: "Pretensjonene paa Kolahalvoen ansaa man forældede og bare egnede til at irritere den russiske björn."

Samalla sivulla todetaan että Stortinget kuninkaalle lähettämässään adressissa 27/7 1827 yksimielisesti kiitti mainitussa rajankäynnissä saavutetusta tuloksesta.

Meurman

W.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: *SB*

OSASTO: *C2*

ASIA: *f*

Oslissa olevan pääkonsulinviraston rap. n:o 17.

Pääkonsuli Heleström.

12/11-40.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
15/82 (ae) 41		
18/11-41	No	Liit.
	OSASTO	ASIA
53	C2	f

O S L O SSA OLEVA PÄÄKONSULIN VIRASTO.

KIRJELMÄ n:o 1233/298.

Oslo SSA12 P: NÄ MARRAS KUUTA 19 41.

VIITTAUS: N

P: NÄ KUUTA 19 P: TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ LLE

ASIA: Raportti n:o 17.

Pääkonsulivirasto lähettää kunnioittaen oheisena Ministeriölle raporttinsa n:o 17 aiheesta "Keskustelu Sisaasiaindepartementin puallikön, ministeri Hagelinin kanssa."

Pääkonsuli: *M. M. M.*

OSLO SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 17

Oslo:ssa 12 p:nä marras kuuta 1941

Asia: Keskustelu Sisäasiaindepartementin
päällikön, ministeri Hagelinin kanssa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
Salainen.		
15/82 lae. 1941		
18/11-41	No	Liite
KYMA	OSASTO	ASIA
53	C2	f

Kuluvan marraskuun 11 p:nä, Italian kuninkaan syntymäpäivänä, oli Italian takäläinen edustaja, lähetystösihteeri Moscato järjestänyt juhlapäivälliset, joissa oli läsnä kenraalievversti Falkenhorstin sijainen, majuri Quisling, departementtipäälliköt, ministerit Hagelin, Lunde ja Hustad sekä Oslon lähetetty konsulikunta y.m.

Sain tilaisuuden keskustella ministeri Hagelinin kanssa, joka on arvovaltaisain departementtipäälliköistä ja jolla lienee jo aikaisemmilta ajoilta läheisiä suhteita m.m. herra Rosenbergiin.

Lausuin, päästäkseni alkuun ministeri Hagelinille että mielestäni olisi toivottavaa että Saksa voitettuaan Neuvostovenäjän, riisuu sen aseista ja jakaa sen erinäisiin hallintoalueisiin.

Tähän herra Hagelin vastasi, että hän jo aikoja sitten on keskustellut tästä herra Rosenbergin kanssa ja oli Rosenberg jo silloin puhunut tähän suuntaan. Muuten Hagelin oli sitä mieltä että juuri Rosenberg tulisi johtamaan asemaan Venäjän vastaisessa Saksan järjestämässä hallinnossa. Tässä yhteydessä herra Hagelin mainitsi, että Norjan Legiona lähitulevaisuudessa siirretään nykyisestä koulutuspaikastaan Saksassa Norjaan hiihtovalmen-

JAKELUOHJE:

Ei ulkomaanedustuksen
tiedoituksiin

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

nusta varten, minkä jälkeen se lähetetään Suomeen, jossa mielestään tarvitaan huomattavia joukkoja Murmankin valloittamista varten, koska Murmankiin hänen tietämänsä mukaan on saapunut m.m. muutamia divisiooneja kanadalaisia.

Keskustelun tässä vaiheessa kysyin herra Hagelinilta mikä merkitys mielestään oli annettava professori Adolf Hoelin Norjan Jäämeri-intressejä koskevalle 16/10 1941 pidetylle esitelmälle (vrt. raporttiani no 16).

Herra Hagelin lausui että hänkin oli huomioinut sanotun herra Hoelin esitelmän ja keskustellut siitä majuri Quislingin kanssa, jolle hän oli esittänyt, että tällaiset kannanotot, jotka sen lisäksi eivät ole N.S:n hyväksymät (autorisert), eivät ole suotavia, koska ne voivat aiheuttaa väärinkäsityksiä. Asian jatkettu pohtiminen onkin nyt lopetettu.

Yritin viittauksella siihen seikkaan, että Norjan Stortinget 1827 oli ollut tyytyväinen 1826 vuoden rajankäynnin (vrt raporttiani no 16) tuloksiin, saada herra Hagelinilta kannanoton pääasiassa, mutta hän ei tahtonut syventyä siihen eikä myöskään lausunut mitään Stortingetin mainitun kannanoton johdosta.

Munro